

СКЛАДНІСТЬ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ СУГЕСТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ МАНІПУЛЯТИВНОГО ВПЛИВУ

Курсант 218 н.г.Афонькіна Д.В.

Науковий керівник: викладач кафедри кримінального
права Олійник О.С.

З кожним роком людство примножує свої знання в багатьох областях, включаючи соціологію, нейропсихологію, психофізіологію, гіпнологію. Пізнаючи механізми функціонування головного мозку людей і їх організму в цілому, закони межсоціумного спілкування, наука створює і нові гіпнотичні та психологічні техніки і технології управління особистістю. Однак не завжди вони використовуються на благо, а часто перетворюються на справжню зброю в руках кримінальних структур.

Кримінальні структури проявляють неабиякий інтерес до технологій гіпнозу і методам довгострокового програмування людської психіки.

В даний час діють досить велика кількість центрів і шкіл, що спеціалізуються на навчанні гіпнозу і, зокрема, технікам нейролінгвістичного програмування. Їх випускниками можуть стати всі бажаючі без будь-якого цензу. Пізнання в області гіпнології дозволяють маніпулювати загіпнотизованим

особою з метою заподіяння їм фізичного (тяжкої, середньої тяжкості або легкої шкоди здоров'ю, побоїв, катування та ін.). Або майнової шкоди, користуючись безпорадним станом останніх. Використовуючи гіпноз, можна здійснити злочин не тільки відносно загипнотизованого особи, але і змусити останню вчинити те чи інше злочинне діяння, не побоюючись при цьому викриття.

Правозастосовні органи, стикаючись зі злочинами, вчиненими із застосуванням гіпнозу, в більшості випадків допускають помилки при кваліфікації діянь, що частково пов'язано з незнанням психофізіологічної природи розглянутого кримінального способу, або повного заперечення самого факту його існування.

Проблему складності кваліфікації злочинів із застосуванням сугестивних технологій маніпулятивного впливу досліджувалася Л.В. Сєдих, Ж. Л'єжуа, Ж. Кроком, Сервицьким І. та іншими.

У умовах сучасного кримінального права стан гіпнозу не може бути визнано станом неосудності, так як медичний критерій передбачає наявність хворобливого стану психіки, а гіпноз - це «особливе психофізичний стан (відмінне від сну і неспання), що виникає під впливом спрямованого психологічного впливу - навіювання».

Однак, на практиці відомі випадки, коли загипнотизовані несли відповідальність на загальних підставах, хоча факт перебування їх під гіпнозом враховувався як пом'якшувальна обставина.

Необхідно завжди враховувати ступінь участі волі осіб, підданих гіпнозу, в скоєнні злочину. Оцінка примусу як співучасті залежить від кваліфікації скоєного приневоленим. У разі, якщо особа ще до введення в стан гіпнотичного сну знала або підозрювала, що її вводять в цей стан із злочинною метою, але не чинила спроби опору або саме виявила бажання бути загипнотизованою, то така особа повинна підлягати кримінальній відповідальності. Гіпноз широко застосовується

при вербуванні, залученні і підготовці осіб до вчинення насильницьких злочинів, злочинів терористичної спрямованості. При цьому гіпноз може виступати не тільки як вид психічного примусу, але і як спосіб вчинення злочину. В даний час вплив на психіку людини шляхом застосування гіпнозу не охоплюється в достатній мірі законом про кримінальну відповідальність. Таким чином, загіпнотизована особа не повинна нести відповідальність за злочини, вчинені в такому стані, за умови, що особа не знала про злочин, що готується, не бажала бути загіпнотизованою, не могла чинити опір навіюванню і не могла керувати своїми діями.